

LUD

Jornal polonez „LUD” publica-se a noite
terças - e sextas feiras
Curitiba, 28 de dezembro de 1938

Wychodzi dwa razy na tydzień: w wtorki i piątki, wieczorem

Redaktor odpowiedzialny: Henryk Żerek
Wydawca i redaktor: Książ Jan Pałka
Adres: Curitiba — Avea. Dr. Jaime Reis, 588
Adres dla listów zwykłych i pieniężnych: Redação
„Lud”, P. P. 155, Curitiba — Paraná — Brasil.
Adres telegraficzny: Redação „Lud” Curitiba.
Redakcja i Administracja
otwarte są codziennie (prócz niedziel
i świąt kościelnych):
od 8 — 11 godz. rano i
od 1 — 5 godz. po południu.
Telefon: 1493
PRENUMERATA: W Brazylii 15000 patna z góry; półrocznie 8000; w Arge-
ntynie 6 pezów; w Polsce rocznie 14 zł. (P. K. O. Nr. 197.311, Warszawa); w Ameryce
Północnej 2,50 dolary; w Urugwaju 4 pezy urugwajskie.

Ceny ogłoszeń: — Ogłoszenia tylko zgóry płatne.
Do 3 cm. szerokości przez 1 lam do 3 razy 5000
Od 1 „ „ „ 1 „ za każdy raz na stronie ogłoszeń 3000
Od rocznych ogłoszeń zgóry zapłaconych na stronie ogłoszeń 40 proc. zniżki
Ogłoszenia w tekście według umowy. Od nekrologów 4 cm szerokości przez 1 lam 8000

CENA NUMERU 300 rejsów.
W Kurytybie do nabycia w sklepach pp.: R. Plekarza - Kubisa i Floreckiego.
W S. Paulo: w kioskach na dworcu Luz, Sorocabana i przy kościele Matki Boskiej na Bom Retiro
W P. Alegre: G. Kulesza-Filho, rua do Parque 507 oraz przy kościele polskim rua S. Eduardo 920

Nowe prawo o szkolnictwie

W STANIE RIO GRANDE DO SUL

Portoalegreński dziennik „Correio do Povo” (z 14-go b. m.) zamieszcza ważny dekret o szkolnictwie, który poniżej zamieszczamy dosłownie:

Interwentor Federalny Stanu Rio Grande do Sul, opierając się na przysługujących mu prawach i atrybutach i z uwagi na to, że odnośnie do nauczania początkowego jest dozwoloną inicjatywą prywatną, (art 123 Konstytucji Federalnej);

z uwagi że wychowanie fizyczne, obywatelskie i robót ręcznych są obowiązkowe we wszystkich szkołach początkowych, normalnych i średnich i, że żadna z podobnych szkół nie może być uznana jeśli nie wypełnia przepisów przewidzianych artykułem 131 Konstytucji Federalnej;

z uwagi na to, że nie wolno udzielać nauk obywatelskich bez dokładnych znajomości języka ojczystego, historii i geografii;

z uwagi na to, jeszcze, że obowiązkiem kraju jest czuwać nad wychowaniem dzieci i młodzieży, nie tylko dostarczając im wiadomości bez określonego charakteru moralnego i obywatelskiego, ale kształcić uczucia, przez budzenie kultu dla tradycji, języka, zwyczajów, instytucji narodowych oraz należytego zrozumienia obowiązków obywatelskich;

z uwagi na to, że okoliczności poprzednie dały możliwość powstaniu, na terenie Stanu Rio Grande do Sul, setkom szkół, w których nie zna się języka ojczystego i że szkoły wymienione służą centrum pochodzenia imigracyjnego, stanowią poważny kłopot i przeszkodę dla zealkowania narodowego nowych pokoleń;

z uwagi jeszcze i na to, że obywatelom brazylijskim, zrolzonym w Brazylii, mimo, że z ojców cudzoziemców, nie wolno uważać za ojczysty innego języka, prócz portugalskiego;

rozważając nakoniec, że koniecznym jest dać sprawliwą orientację i wyteczne wymienionym szkołom, wytecznych, które uzgodnią potrzeby nauczania z interesami narodowymi.

DEKRETUJE SIĘ:

Art. 1-szy. Nauczanie początkowe jest obowiązkowe na terenie całego Stanu.

Art. 2-gi. Prawem specjalnym będą ustalone warunki wypełnienia tej dyspozycji i odpowiednie sankcje.

Art. 3-ci. Nauczanie początkowe w szkołach utrzymywanych przez Rząd jest bezpłatne, co nie wyklucza obowiązku solidarności i świadczeń bogatych na rzecz biedniejszych i tak; przy wpisach do tych, którzy od tego nie będą się uchylać lub też nie będą wliczać się brakiem środków materialnych, wymagana będzie umiarkowana miesięczna opłata do kasy szkolnej (130 Konst. Fed.).

Art. 4-ty. W nauczaniu początkowym dozwoloną jest inicjatywa indywidualna, stowarzyszeń publicznych i prywatnych jakichkol-

we udzielane będzie wyłącznie po portugalsku.

§ 1-szy. W szkołach początkowych nie jest dozwolonem nauczanie języka obcego, tak podczas jak i po godzinach nauki szkolnej.

§ 2-gi. Jeśli zakład wychowawczy utrzymywać będzie kursy elementarne i średnie jakiegokolwiek charakteru, będzie mógł udzielać nauki języków obcych wyłącznie na kursach wyższych przestępującą absolutnej separacji między kursami.

§ 3-ci. Kursy poświęcone wyłącznie nauczaniu języka obcego, nie będą mogły funkcjonować w budynkach i salach w których odbywa się nauczanie początkowe. (Dokończenie na stronie 2-giej)

Boże Narodzenie w okowach mrozu

W Europie ludzie giną z zimna

W ostatnich dniach nadechodzą z różnych stron Europy alarmujące wieści o niesłychanych mrozach, jakie nagle zapanowały w całej niemal Europie i Azji.

Jesień w Europie była bardzo pogodna i łagodna; nawet w początkach zimy europejskiej w pierwszej połowie grudnia, temperatura była bardzo umiarkowana, tak, że w wielu miejscowościach drzewa zakwitły, co jest rzadką rzeczą.

Nagle niezwykle zimna, mroźna fala powiała z północnego wschodu z głębokiej Syberii.

W ostatnich dniach zanotowano w Moskwie 58 stopni mrozu, w Warszawie 23 stopnie, w Berlinie 20 stopni. Nawet w zachodnich krajach europejskich mroz dał się we znaki ludności.

Mroźnej fali towarzyszą silne opady śnieżne, które w wielu miejscowościach paraliżują wszelką komunikację.

Wiele portów bałtyckich oraz rzek zamarło, tak że komunikacja morska jest utrudniona a rzeczna zupełnie sparaliżowana.

Z powodu niezwykle ostręgo mrozu w Anglii zmarło z zimna 35 osób, we Francji zanotowano 7 zgonów; zapewne wiele wypadków śmiertelnych pociągnie mroz w Polsce, Niemczech, Litwie a zwłaszcza w Rosji.

Ludność, chroniąc się przed zimnem, opala silniej mieszkania; wskutek tego zachodzą często wypadki pożarów mieszkań.

Tegoroczne więc Święta Bożego Narodzenia ludność w Europie będzie obchodzić przy niezwykle silnym mrozie i zaspach śnieżnych.

Gdy tymczasem w Ameryce Południowej od kilku dni panują upały i zanosi się na to, że i na Boże Narodzenie będziemy mieli piękną lecz skwarną pogodę.

Włoski astronom Bendani prze-powiada, że mroźna fala jaka obecnie wieje z północy syberyjskiej przy zetknięciu się z gorącą, południową falą, może wytworzyć straszliwy cyklon niszczycielski.

Z ostatniego pobytu w São Paulo P. Ministra Dr Tadeusza Skowrońskiego. Posła Nadzwyczajnego R. P. przy rządzie Brazylii.

1) Minister Dr Tadeusz Skowroński; 2) Kapitan Castro, reprezentant Pana Interwentora Ademara de Barros; 3) Małżonka Pana Ministra Skowrońskiego; 4) Ks. Teofil Twórz, dyrektor Zakładu Salezjańskiego i proboszcz parafii Matki Boskiej na Bom Retiro w São Paulo; 5) Książ Paweł Siliwinski, duszpasterz i asystent Związku; 6) P. Stypułkowski, sekretarz p. Ministra; 7) P. Mieczysław Rogatko, wice-konsul R. P. w São Paulo i 8) Jego Małżonka; 9) Ks. Antoni Wasik; 10) P. Fr. Szymanski oraz dalsze rzędy członkowie Kol. Polskiej.

PREZYDENT GETULIO odwiedzi São Paulo

Z São Paulo donoszą, że Prezydent Republiki, Dr Getulio Vargas ma zamiar udać się dnia 7-go stycznia przyszłego roku do São Paulo, ażeby dokonać otwarcia Kongresu Rolników. Panu Prezydentowi w podróży do São Paulo będą towarzyszyć minister Skarbu, p. Souza Costa, minister Rolnictwa, p. Fernando Costa oraz wielu innych przedstawicieli władz.

Synod Episkopatu Brazylijskiego.

Z Rio donoszą, że Synod Episkopatu Brazylijskiego odbędzie się w maju przyszłego roku. Będzie to pierwszy synod w Brazylii, czyli zjazd wszystkich arcybiskupów, biskupów, prefektów apostolskich i wyższych przełożonych zgromadzeń i zakonów. Synod rozpocznie się dnia 11-go maja i potrwa kilka dni.

Synodowi Episkopatu Brazylijskiego będzie przewodniczył J. Em. Ks. Kardynał Sebastian Leme, który został zaszczycony przez Ojca św. Piusa XI. w tym celu godnością legata papieskiego. Przyszły Synod Episkopatu Brazylijskiego będzie bardzo ważnym wydarzeniem w historii Kościoła Katolickiego w Brazylii.

Wielki plan ekonomiczny.

Dzienniki w Rio de Janeiro opublikowały obzrymie plany rządu,

które zmierzają do wykorzystania energii hydro-elektrycznej rzeki São Francisco; plan przewiduje nawodnienie całego wybrzeża tej wielkiej rzeki umożliwiając w ten sposób rozwój rolnictwa.

W ciągu dwóch lat będą ukończone studia nad tym wielkim planem. Zrealizowanie zaś tego przedsięwzięcia pochłonie jeden miliard i pięćset milionów milrejsów.

Dr Pedro Calmon przybywa do Kurytyby.

Dzisiaj ma przybyć do Kurytyby sławny historyk brazylijski, Dr Pedro Calmon, członek Brazylijskiej Akademii Literatury i Dyrektor Wydziału Prawa w Rio de Janeiro. Dostojny gość zabawi kilka dni w Kurytybie.

KAWALERSKI PODATEK.

Z Rio donoszą, że prezydent Republiki ma wkrótce podpisać dekret, w którym rozoczy opiekę nad rodzinami posiadającymi liżne potomstwo.

Ten sam dekret przewiduje, iż kawalerzy liczący ponad 25 lat życia będą musieli opłacać specjalny podatek starokawalerski.

Zgubił naszyjnik wartości 100 kontów.

Zona dyrektora Casa Mapin Stores w São Paulo wniosła zażalenie na policję w sprawie tajemniczego zaginięcia niezwykle kosztownego naszyjnika.

che, wzięła ze sobą naszyjnik perłowy wartości 100 tysięcy milrejsów. Gdy wyszła z lokalu wystawy, zauważyła nagle, że nie ma już naszyjnika.

Nie wie ona czy zgubiła, czy też ktoś jej ukradł owe klejnoty.

Unieważnienie ślubów w Rio.

Prokurator Dystryktu Federalnego, wysłał podanie do prokuratora generalnego Stanu Rio, potwierdzając prośbę z marca roku 1936, by go poinformowano, czy procesy unieważnienia 10 ślubów, osób z najwyższego towarzystwa stolicy miały przebieg prawidłowy. Prokurator dołączył znow spis tych małżeństw.

Pokoju strajk kolejarzy.

Kolejarze w Kurytybie ogłosili w środę strajk z tego powodu, że nie otrzymali w zwykłym czasie pensji.

Wkrótce jednak, strajkujący doszli do porozumienia z dr Kustarem, który stoi na czele tutejszego kolejniwa i z generałem Manoalem Rabelo.

Powzięte kroki skłoniły kolejarzy do powrotu do pracy, gdyż z Rio nadeszły obietnice, że do dnia 23 b. m. otrzymają zapłatę.

Cały przebieg strajku był zupełnie spokojny. Oczekuje się teraz ostatecznej decyzji ze stron miarodajnych by i kolejarze mogli spokojnie i bez i kolejarze mogli spokojnie i bez troski o chleb obchodzić zbliżające się święta Bożego Narodzenia.

Fotograficzna Wystawa w Kurytybie

Parafiński Związek Fotografów-Amatorów w salach Biblioteki Muncypalnej, przy ulicy Muricy urządził w tych dniach wystawę fotografii wykonanych przez fotografów-amatorów.

Projekt Wystawy okazał się bardzo szczęśliwym; zebrano bardzo wiele eksponatów o dużej wartości artystycznej. Aparat fotograficzny w ręku inteligentnego, wrażliwego na piękno fotografa-amatora to nie bezużeczna maszyna lecz jakby pendzel artysty-malarza.

Popularnymi w obecnych latach stają się piękne, artystycznie wykonane widoki przy pomocy aparatu fotograficznego.

Nie dziwnego, że i obecna wystawa fotograficzna w salach Biblioteki Muncypalnej cieszy się dużą popularnością.

Komisja Wystawy do której wchodziły osoby: Dr Rosi Lima, p. Liga Carneiro, Dr Aluizio Franca, Dr De Sá Barreto, Guido Viaco, João Turim, Wincenty Kabza, August Weiss, Bernard Weiss, przystąpiła następujące wyróżnienia:

W dziale widoków I miejsce zdobył p. Homero Faraco; II miejsce p. Alfons S. Wisnral.

W dziale portretów — I i III miejsce przyznano p. Stefanowi Jankowskiemu; II miejsce — p. Lotar Wittowi.

W dziale różnych fotografii — I miejsce zdobył p. Stefan Jankowski; II miejsce — p. Karol Filizola; III — p. Kazimierz Fogiatio.

Spuszczono na wodę statek "Paraguassu".

W Rio de Janeiro odbyła się ceremonia spuszczenia na wodę wojennego okrętu "Paraguassu", który będzie przeznaczony dla floty w Amazonas.

Na tropie rozbójników w Mato Grosso.

Telegramy z Mato Grosso informują, że oddziały wojsk federalnych pod przywództwem generała José Pessoa, są na tropie bandy Silvina Jaques, która w przeciągu 24 godzin będzie zupełnie odczołowana.

W pobliskim mieście Miranda przylapano 3 osobników, należących do tej bandy, a którzy wspomagani przez kilkunastu innych podziłali około 800 krów zabrawanych.

Przy dalszym śledztwie wykryto i skonfiskowano sporo broni i amunicji, którą rozbójnicy uchodzą, zostawiali pod opieką niektórych mieszkańców.

Z katastrofy kolejowej w Barbaena.

Przy nowych deklaracjach zrobionych po katastrofie kolejowej w Barbaena, oskarża się kolej Central do Brasil, że katastrofa z ubiegłej niedzieli była wyłącznie skutkiem braku oświetlenia oraz z powodu innych niedogodności jak naprzekład braku ludzi odpowiedzialnych.

Z rannych w katastrofie, zmarli jeszcze jeden pasażer, który udając biednego, jechał drogą klasą z biletem zniżkowym. Jak donoszą pasażer, ten był bogaczem, gdyż znaleziono w jego kieszeniach 100:000\$000.

OKAZJA!

Sprzedza się spowodem wyjazdu SKŁAD OBUWIA gotowego i odfiny w komplecie dobrze prosperującą w centrum miasta.

Wiadomość: Sapataria przy Av. João Pessoa 82 - Kurtyba.

NOWE PRAWO O SZKOLNICTWIE

(Dokończenie ze strony 1-szej)

§ 4-ty. — W bodynkach w których funkcjonują szkoły początkowe nie będą mogli widnieć napisy w jakimkolwiek z żywych języków obcych, ani też podobny wybitnych obcych osobistości, jak również nie dozwolone będzie oddawanie im czci używaniem podrożeń właściwych obcym partiom politycznym.

§ 5-ty.—Zaden z zakładów nauczania prywatnego nie będzie mogli być subwencjonowani przez rząd obcy, lub przez organizację mieszającą się zagranicą.

Art. 8-my. Żadna ze szkół początkowych nie będzie mogła mieć kierowników cudzoziemskich i nauczycieli, którzy nie władają doskonale językiem narodowym.

Art. 9-ty. Na kursach wstępnych (pre-primario), językiem używanym będzie wyłącznie portugalski.

Art. 10-ty. W szkołach początkowych, w których udzielano nauki języka obcego, będzie zawsze, stosownie do potrzeby, jeden, lub więcej nauczycieli stanowych, mianowanych przez Sekretariat Wychowania i Zdrowia Publicznego, przeznaczeni do nauczania języka portugalskiego, historii i geografii ojczyzny, oraz nauk obywatelskich i moralnych (educação moral e civica).

§ jedyny. — Ostatni nauczyciele zostaną odwołani na wniosek inspektorów fiskalizujących nauczanie, a chwilą kiedy w danej szkole zapanuje całkowity duch brazylijskości.

Art. 11-ty. Nauczycielom nacjonalistycznym przysługiwać będzie z Kasji Stanu, oprócz normalnych poborów, dodatek równy jednej trzeciej wynagrodzenia.

§ jedyny. — Okres pracy w tych szkołach legalnie liczony będzie za podwójny okres służby normalnej.

Art. 12-ty. Zależnie od wymagań o konieczności, Rząd zakontraktować będzie mógł do tych szkół nauczycieli-mężczyzn.

§ jedyny. — Tym ostatnim nie będzie przysługiwała żadna gwarancja i będą mogli być zwalniani ze swych stanowisk w jakimkolwiek czasie i otrzymują wynagrodzenie.

Art. 13-ty. Szkoły początkowe prywatne winny dostosowywać się ściśle do rozporządzeń o charakterze obywatelskim wydawanym przez Sekretariat Wychowania.

Art. 14-ty. Fiskalizacja szkół prywatnych będzie powierzona regionalnym delegatom szkolnym, mimo to, jak zawsze będzie tego zachodziła potrzeba, na określone muniyplum, wyznaczony będzie fiskal, który postępowal będzie w myśl orientacji regionalnego delegata szkolnego.

§ jedyny. — Ta fiskalizacja powierzona będzie nauczycielom, którym przysługiwać będą prawa ustalone przez artykuł 11 plus kosztu podróży jak również zwolnienie z jakiegokolwiek obowiązków szkolnych.

Art. 15. Nie będzie mogli funkcjonować jakiegokolwiek zakład prywatny o ile nie będzie zarejestrowany w Direktoriu Geral da Instrução Publica. § jedyny. — Rejestracja i warunki funkcjonowania jak również fiskalizacja szkół początkowych prywatnych będą przedmiotem regulaminu, który wydany zostanie równocześnie z niniejszym przez Sekretariat Wychowania i Zdrowia Publicznego.

Art. 16-ty. Kolegia w których u dzielal się będzie średniego nauczania oraz zawodowego i technicznego — jeśli nie będą fiskalizowane przez Rząd Stanowy, podpadają będą dyspozycjom tego dekretu.

Art. 17-ty. — Nie wypełnienie wymagań dekretu odpowiadać będzie następującym karom: a) usunięcie kierownika i nauczycieli, b) czasowe, (raz) całkowite zamknięcie zakładu. § 1-azy. — W stopniowaniu kar, będzie się miało przedewszystkiem na uwadze jakość i wagę przekroczenia.

§ 2-gi. — Stosownie do rezolucji Sekretariatu Wychowania i Zdrowia Publicznego przysługiwać będzie prawo apelowania do Interwentorii.

Art. 18-ty. Obecny dekret wejdzie w życie z chwilą opublikowania.

Art. 19-ty. Odwołuje się wszelkie dyspozycje pozostające w sprzeczności z niniejszym dekretem. Pałac Rządowy w Porto Alegre, grudzień 1938.

Odpowiedzi Redakcji

— Ka. B. Hamerski. — Dziękujemy za słowa uznania i zyczliwość.

— Ka. Br. Kozłowski. — Za życzenia dziękujemy; Kalendarze Ludu wysłaliśmy.

— P. Jan Lemański. — List pieniażny otrzymaliśmy. Serdecznie zaś dziękujemy j podrażwamy.

— P. J. Trela. — Serdecznie dziękujemy za zdobyte nowych Czytelników.

— P. Jan Kowalaki. — Wysyłka "Ludu" wstrzymujemy; zyczymy szczególnej podróży do Polaki. List pieniażny otrzymaliśmy.

— P. Stan. Ostrowski. — Za życzenia serdecznie dziękujemy i nazwajem zyczymy Wesolych Świąt. Kalendarze "Ludu" wysłaliśmy.

— P. Fr. Szańkowska. — List polecony otrzymaliśmy; zyczymy "Wesolych Świąt".

— P. Fr. Pankiewicz. — Kalendarze wysłaliśmy. Dziękujemy za zdobyte nowego czytelnika "Ludu".

— P. Ant. Wróblewski. — Należność za prenumeratę "Ludu" od p. Ad. Radki otrzymaliśmy; dziękujemy i serdecznie pozdrawiamy.

NASTĘPNY NUMER "LUDU" z powodu Świąt Bożego Narodzenia ukaże się powiększony w przyszły piątek. Redakcja.

Bale w Związku

Zarząd Tow. Dobroczytno-Rozrywkowego "Związek" zaprasza wszystkich swoich członków z Rodzinami na bale, które urządzi z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku.

Bale odbędą się: Dnia 25-go grudnia, w Boże Narodzenie

Dnia 26-go grudnia, od 2-giej po południu do 6-tej. Zabawa i choinka dla dzieci; a od 7 i pół do 12 tej północy bal dla wszystkich członków.

Dnia 31-go grudnia, wielki BAL SYLWESTROWY.

Uwaga: Wstęp tylko dla członków za okazaniem kwitu z ostatniego miesiąca. Zarząd.

NA MAŁE SEMINARIUM. N. N. Złoty 128500 Serdeczne "Bóg zapłać".

POSZUKIWANIE Za pośrednictwem Konsulatu Generalnego R. P. w Kurytybie poszukiwane są następujące osoby:

Andrye Mikolaj, poszukiwany przez matkę zamieszkałą w Besku, powiat Sanok.

Bakalik Jan, rodem z powiatu Sanok, ostatnio zamieszkały w Porto Alegre.

Bojko Aleksandra z domu Siobdian, ostatnio zamieszkały w Kurytybie, przy ulicy Marechal Floriano nr. 2434.

Brzóska Jan, rodem z łowickiego przybyły do Brazylii przed 46 laty, zamieszkiwał w Guarany, Rio Grande do Sul.

Hoszen Nikita, rodem ze wsi Werchy, powiat Kamień Koszyrski, ostatnio zamieszkały w São Gabriel, Rio Grande do Sul.

Kujbida Józef, rodem z Borzecza, ostatnio zamieszkały w Kurytybie, Rua Dr. Muricy, 650, "Casa Palmeira".

Loewenberg Wilhelm, rodem z Konstantynówki, powiat Tlumacz, lat 38, przebywający w Stanie Santa Catarina.

Niecaj Michał, ostatnio zamieszkały w Jaguariabyva.

Kawicka Agnieszka, zamieszkała w Campina Siqreira, Paraná.

Melentowicz Edward, z Baranowicz, ostatnio zamieszkały w Prudentopolis, w Ponta Grossa lub Guarapuava.

Rabec Ignacy, rodem z Prużan, ostatnio zamieszkały w Porto Alegre.

Repelewicz Jan Ignacy, ostatnio zamieszkał na kolonii Faxinal de Catanduvás, correo Candido de Abreu, mają listy do odebrania.

Trocha Piotr, syn Teodora, rodem z Łodzi, lat 21, ostatnio zamieszkały w Porto Alegre.

Każy kto miałby jakiegokolwiek wiadomości o miejscu pobytu i losie wymienionych osób — proszony jest o doniesienie o tym osobście lub listownie Konsulatowi Generalnemu R.P. w Kurytybie, Rua Andre de Barros nr. 528.

Boże Narodzenie i Nowy Rok! Na ostatnie dni w roku najlepszymi będą dla Was NAPOJE I TRUNKI Z BROWARU Cervejaria Paranaense. Aby zadowolnić wszystkim jak najlepiej, prosimy zamawiać jak najwcześniej niezrównane piwa. Seleta Pilsen, Ultra Pilsen, Pomba, Vigor, Malzbier, oraz smaczno orzeźwianie. Guarana, Agua Tonic, Woda Sodowa i Gazowy, Chopp Legitimo Paranaense. Zamawiać przez telefon 7-5-1 i 8-5-0

Najpiękniejszym podarunkiem na Gwiazdkę 1938 roku dla Waszych Dzieci będzie niezawodnie piękny rower sportowy, marki Wanderer, lub rower damski. lub lekka motorówka słynnej marki WANDERER Dla sportowców motorówka światowej marki D K W. Zadonęcyznienie wszelkim życzeniom wielki wybór maszyn w składzie CASA NICKEL. Rua Barão Rio Branco 122, Caixa post. 55, Curitiba

OPINIA PRACZKI. Nie dożyć, że spłowieje, to jeszcze to wszystko się dzieje. O! Gdyby twoja gospodyni była zakupiła materiały moode i o trwałych kolorach z firmy CASAS PERNAMBUCANAS nie byłoby się to stało. Firma Casas Pernambucanas posiada największy w Kurytybie wybór lekkich materiałów na lato, najładniejsze wzory nowoczesne. Jedna cena dla wszystkich. Farby są trwałe. Obsługa w języku polskim. Casas Pernambucanas. Rua Riachuelo 191 — 203. Telefon 776. Caixa postal 492 — Curitiba.

Tylko w tym miesiącu! Fabrica Paranaense de Roupas Brancas. Rua Barão do Rio Branco 121, obok P. R. B. Oto najniższe ceny tylko niektórych rzeczy: Ręczniki od 15000, Koczele z trykol. od 8000, Koczele z trykol. od 3000, Krawatki i jakości od 15000, Nakrycia dla koliczów od 9000, Podwieszki 1 jak. od 18000, Ubrania z Kaszmiru od 45000, 1 jak. z fecho od 50000, Ubrania z kaszmiru zjedw. kratkami od 60000, Pyżamy z trykol. od 120000, Ubrania z gabard. od 80000, Koczele jedw. jerci od 80000, Spodnie męskie od 70000, Jogo jerci dla pań od 180000, Bluzy jerci jedw. od 120000. Prawdziwy prezent na Gwiazdkę. Nie zapomnijcie Rua Barão do Rio Branco 121

Na Boże Narodzenie kup sobie meble Moveis do Rio Negrinho. a bedziesz zadowolony RUA BARÃO DO RIO BRANCO 158

Harmatogen DR. HOMMEL

SIKIER = FACÕES = FOJSÓW. Żądajcie od waszych dostawców tylko MARKI "Cavallinho". FERNANDO ESSER & CIA. - REMSCHEID-KTÓRA GWARANTUJE ZA KAŻDY SWÓJ WYROB A W RAZIE PEKNIĘCIA PRZYJMUJE JE Z POWROTEM. Przedsiębiorcy i Kupcy ogłaszają się w "Ludzie"

Wigilia na szańcach Częstochowy

(Z Potopu Henryka Sienkiewicza)

Przyszli wreszcie wieczór wigilijny. O pierwszej gwiazdzie zamigotały światła i światła w całej fortecy. Noc była spokojna, mroźna, lecz pogodna. Szwedzcy żołnierze, kostniejąc z zimna na szańcach, spoglądali z dołu na czarne mury niedostępnej fortecy i na myśl przychodziły im ciepłe mechami utkane chaty skandy-nawskie, tony, dzieci, choinkowe drzewka płonące od światełek i nie-jedna żelazna pierś wesbrała we-ścienieniem, żalem, tęsknotą, rozpa-czą.

A w twierdzy przy stolach, okry-tych sznurem, obłąkali lamali się opiat-kiem. Cicha radość płonęła na wazy-tych twarzach, bo każdy miał prze-życie, pewność prawie, że czas nie-odłł minął już rychło.

— Jutro szturm jeszcze, ale to już ostatni — powtarzali sobie księża i żołnierze. Komu Bóg śmierć zapisał, niech dziękuję, że przed tym nabożeń-stwem zacząć mu pozwolił i tym pew-nej bramy niebieskiej — mu otworzy, bo kto w dzień Bótego Narodzenia za wiarę ginie, ten do chwały przy-jeżdży być musi.

Zczyli tedy sobie wzajem pomyśl-ności, długich lat lub niebieskiej ko-rony, i tak ulga spadała na wszystkie serca, jakby już bieda minęła.

A było przy przeorze jedno krzesło próżne, przed nim stał talerz, na któ-rym biała paczka opłatków, niebies-ka wstążeczka obwiązana.

Gdy wszyscy zasiedli, owego zaś miejsca nikt nie zajął, pan miecznik rzekł:

— Widzę, ojciec wielceby, że sta-rym zwyczajem i dla zagórskich pa-ków miejsce jest gotowe?

— Nie dla zagórskich panów — odrzekł ksiądz Augustyn — ale dla wspomnienia owego młodzieńca, któ-regośmy jak syna wszyscy kochali, a którego dusza patrzy teraz z ucie-

chą na nas, ześmy pamięć wdziczącą o nim zachowali.

— Dla Boga — rzekł miecznik sie-radzki — lepiej teraz jemu niż nam. Słuszną winniśmy wdzięczność.

Ksiądz Kordecki miał lzy w oczach, a pan Czarniecki ożwał się:

— O mniejszych w kronikach pisa-ją. Jeśli mi Bóg zycia pozwoli, któ-kołwiek spyta mnie później, który był, między wami żołnierz starożytnym bohaterem równy, powiem: Babiniec.

— On się nie nazywał Babiniec! — odrzekł ksiądz Kordecki.

— Jak to nie nazywał się Babiniec? — Oddawna wiedziałem jego praw-dziwe nazwisko, ale pod tajemnicą spowiedzi... I dopiero wychodząc prze-ćwi owej kolubrynie, rzekł mi: Jeśli zgina, niechajże wiedza, ktem jest, żeby uczelwe słowa przy moim na-żwisku został i dawne grzechy starzy. Poszedł, sginął, więc teraz mogę waćpanom powiedzieć: to był Kmicie!

— Ów litewski przelawny Kmicie! — zakrzyknął, porwawszy się za czu-rynę, pan Czarniecki.

— Tak jest! Tak łaska Bóza mienia serca!

— Dla Boga! Teraz rozumiem, że on się podjął tej wyprawy! Teraz roz-umiem, skąd się taka fantazja w nim brała, skąd ta odwaga, którą wazy-tych przewyższali Kmicie! Kmicie! Ów straszny Kmicie, którego Litwa sławi.

— Inaczej go odtąd sławić będzie nie tylko Litwa, ale cała Rzeczpos-polita.

— On to nas pierwszy ostrzegł przed Wrzeszczowiczem!

— Z jego to przyczyny bramyśmy dość wcześnie zamknęli i przysto-owania uczynili!

— On pierwszy Szweda z luku u-strzelił!

— A ilu ich z armat napsuł. A de Fossisa kto położył?

— A owa kolubryna! Jeśli nam nie strach jutrzejszego szturm, któz to sprawi!

— Niechże każdy z cęcią wspomina i wysławia gdzie może imię jego, aże- by sprawiedliwość się stała — rzekł ksiądz Kordecki — a teraz wieczny odpoczynek racz mu dać, Panie!

— Światłość wiekuiata niechaj mu świeci — odpowiedział jeden chor- glosów...

— Wszelako dziwno mi to — rzekł pan miecznik sieradzki — że Szwe- dzi nie pochwalili się jego śmiercią.

Ksiądz Kordecki westchnął:

— Musiał go prochy na miejscu rozzerwać!

— Dałbym sobie rękę uciąć, żeby żył — krzyknął pan Czarniecki. — Ale żeby taki Kmicie pozwolił się prochom wysadzić!

— Dał swoje życie za nasze — od- rzekł ksiądz Kordecki.

— To pewno — odpowiedział mie- cznik — że gdyby ta kolubryna le-żała jeszcze na szańcach, nie myślał- bym wesoło o jutrze.

— Jutro Bóg da nam nowe zwy- cięstwa! — rzekł ksiądz Kordecki — albowiem Arka Noego nie może za- tonąć w potopie.

Tak oni ze sobą rozmawiali przy willi, a potem porzucili się za- konnicy do kościoła, żołnierze na ci- chy postój i strażowanie przy bra- mach i murach. Lecz wielka cichość była zbyteczna; i w szwedzkim obo- zie panowała niezamknięta spokojność. Sami oni oddali się spoczynkowi i rozmyślaniom, bo i dla nich zbliża- ło się najuroczystsze ze świąt.

Noc była także uroczysta. Roje gwiazd świeciły na niebie, mieniąc się różowo i błękitno. Blask księżyca barwił na zielono całuny śnieżne, roz- ściągnięte między fortecą, a nieprzy- jacielskim obozem. — Wiatr nie wiał, i taka była cisza, jakiej od początku

obłączenia pod klasztorem nie bywało.

O północy żołnierze szwedzcy usły- szeli płynące łagodnie z wyniosłości tony organów, potem głosy ludzkie dołączyły się do nich, potem dźwięki dzwonów i dzwonek. Wesołe, otu- cha i wielki spokój były w tych dźwiękach, i tym większe zwątpie- nie, tym większe uczucie niemocy ścisnęło serca szwedzkie.

Żołnierze polecy z pod komendy Zbrozka i Kalifickiego nie pytając o pozwolenie, podeszli pod same mury. Nie puszczano ich do środka w oba- wie jakowej zasadzki, którą noc mo- gła ułatwić, lecz pozwolono stać bli- sko przy murach. Oni też zebrałi się całą gromadą. Jedni poklepalili na śnie- gu, inni kiwali żałosnie głowami, wzdychając nad własną dolą, albo bili się w pierś, słubując sobie poprawę, a wszyscy słuchali z rozkoszą i ze- łzami w oczach muzyki i pieśni, we- dle starożytnego zwyczaju śpiewa- nych.

Tymczasem strażnicy na murach, chcąc sobie owa stratę wyzgodzić, poczeli także śpiewać, i wkrótce rozle- gała się po całym okręgu murów ko- lenda:

W żłobie leży,
Któż położy,
Kolendowak małemu?

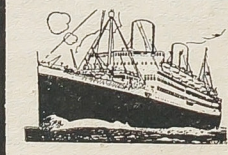
Kto swawolił?

Matka wraca z krótkiej wizyty, a ojciec powiada tonie, że dzieci były niegrzeczne, krzyczały i że musiał je karcąc kilka razy.

Matka spieszy do pokoju dziecin- nego:

— Ładnych rzeczy dowiaduję się o was! — powiada. — Wyprawiajcie awantury. Mówcie przynajmniej ta- raz całą prawdę! Kto krzyczał naj- głośniejsze?

— Ojciec! — zawołały dzieci chórem.

Mala Real Ingleza

H. PRINCES: 26 go grudnia
do Rio, Madaira, Lissabon, Leixões (via Lisbon), Vigo, i Cherbourg Southampton.

Do Montevideo i Buenos Aires:
Almanzora 27 grudnia
H. Brigada 3 stycznia
Asturias 11
H. Patriot 17

Z Santos do Europy:
H. Princes 26 grudnia
Almanzora 7 stycznia
H. Brigada 9
H. Patriot 23

Sprzedaje się szykarty 3-ciej klasy do Europy: jak do Polski, Lotwy, Irlandii, Czechosłowacji, Jugosławii, Austrii, Rumunii, i Bessarabii.

Na podstawie porozumienia istniejącego między rządami Polski i Anglii, pasażerowie-emigranci z Polski posiadający karty wezwania „prepaid“ (chamaślas) **T. wa Royal Mail Lines** mają zapewnione takie same traktowanie i ułatwienia z jakich korzystają posiadacze „prepaid“ Linii Gdynia — Ameryka.

Powysze stosuje się zarówno do nabywców kart jak i do pasażerów w Polsce. Informacji udziela Agencja:

MILLET, GODDARD & Cia. LTDA.
Rua Libero Badaró, 95, São Paulo
lub **ROYAL MAIL AGENCIES (BRASIL) LIMITED**
Agentes da Royal Mail Lines, Limited
RIO DE JANEIRO, SANTOS

Poszukuję okazjnie 500 zł. polskich.

FLORECKI
Charutaria Liberty
Praca Tiradentes 805.

Największy wybór trykotyny na pyżamy, koszule i kalosony tylko w **Fabrica Paranaense de Roupas Brancas, Rua Br- rão do Rio Branco 121.**

CASA HERTEL - CURITYBA

Wielki wybór skrzypiec i wio- lin, gitar i harmonijek, man- dolin i Oaryquinhos, oraz wie- le innych instrumentów muzycznych.

Casa Hertel
Praca Ger. Marques 52
naprzeciw Prefektury

DR. JAN SKALSKI
Chirurg - Dentysta
Wykonuje wszelkie roboty wcho- dzące w zakres dentystryki szyb- ko, starannie i tanio.
Przyjmuje w każdej chwili!
Rua Emiliano Perneta
Nr. 670.
CURITIBA

Wielki wybór w kaszmirach Ceny niższe tylko w tym miesiącu.

Fabrica Paranaense de Roupas Brancas, Rua Br- rão do Rio Branco 121.

Sukces!... Sukces!...
daje wielka wysprzedaż roczna w składzie

A Vencedora

Aby zmniejszyć nasz kolosalny stok dla bilansu, wysprzedajemy nasze materiały ze specjalną zniżką 10, 20 i 30 procent.

MATERIAŁY BARDZO DOBRE PO CENACH NAJNIŻSZYCH
Tylko w składzie

A Vencedora

Praca Tiradentes 45, Telefon 1-2-2-2
Curitiba

Casa de Saude „São Francisco“

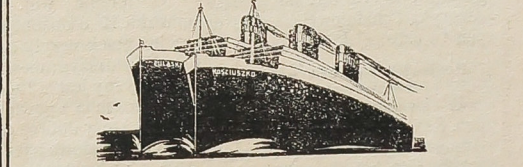
Klinika prywatna — Dr. Jorge Meyer Filho
Rua São Francisco N. 165 — Curitiba — Telef. 1043

Specjalność: Operacje, leczenie chorób kobiecych, po- moc przy porodach, zastosowanie sztucznego pneumatora X przy moc przy porodach, płuca. — Nowoczesny aparat Roentgena osobach cierpiących na płuca. — Nowoczesny aparat Roentgena — Diagnostyka. — Sztuczne promienie ultra-fioletowe, słoneczne, Zytoskopia. Przyjmuje od godz. 11-tej do 12 i od 2-4.

DR. E. TEMPSKI — Lekarz.

Pierwszy asystent 2-go Oddziału Kliniki Wewnętrznej, Ciwer- sytetu Paraskiego. Był hospitant Szpitali polskich. Specjal- ność: Choroby serca i płuc, Klinika ogólna, Choroby skórne. Le- czenie ran i zylaków przez najnowsze metody. Konsultorium. Farmacia Guaira, Telefon 675, Rua Mar. Floriano 704, Kurytyba. Od godz. 10 do 12 i od 3-5. Rezydencja: Rua Silva Jardim 285. Telefon 677. Przyjmuje wezwania w dzień i w nocy.

Gdynia - Ameryka

LINE ŻEGLUGOWE S. A.
LINIA POLUDNIOWO-AMERYKAŃSKA
Reprezentanci na Brazylie: Lampert & Holt Line
Rio de Janeiro.

Komunikacja na naszej polskiej linii okrętowej odbywając regularnie polskimi okrętami pospieszonymi

»Pułaski« i »Kościuszko«

Rozkład jazdy z Polski do Ameryki Południowej:			
	Pułaski	Pułaski	Pułaski
Odjazd:	16-12-38	17-2-39	21-4-39
z Gdyni	17-12-38	18-2-39	22-4-39
Kiel-Holtenu	26-12-38	27-2-39	1-5-39
Dakar	4-1-39	8-3-39	10-5-39
Rio de Janeiro	6-1-39	9-3-39	11-5-39
Santos	8-1-39	12-3-39	14-5-39
Montevideo	9-1-39	13-3-39	15-5-39
Buenos Aires			
Odjazd do Europy:			
	Pułaski	Pułaski	Pułaski
Odjazd:	14-1-39	18-3-39	20-5-39
Buenos Aires	18-1-39	22-3-39	24-5-39
Santos	19-1-39	23-3-39	25-5-39
Rio de Janeiro	20-1-39	24-3-39	26-5-39
Victorii	28-1-39	1-4-39	3-6-39
Dakar	5-2-39	9-4-39	11-6-39
Bonlogne	7-2-39	11-4-39	13-6-39
Kiel-Holtenu	8-2-39	12-4-39	14-6-39
Gdyni			

Informacje i sprzedaż kart okrętowych z Polski do Polski ustaleńszej Oddziału Syndykata Emigracyjnej w Warszawie.

Agencia Poloneza de Viagens
Avenida Rio Branco, 19, Rio de Janeiro.

Agencia Poloneza de Viagens
Rua Libero Badaró, 561 2-a sobrola, telefon 2-3851. — São Paulo.

Firma „BRAZPOL“ (Emiliano & Maszek) Kurytyba, Av. João Pessoa 71, 1 sze piętro. C-Postal, 111. T. 1761.

Salbraspol — Rua Biquetra Campos 1170, Caixa Postal 246 — Porto Alegre.

IMPERIAL-PILSEN jako też **SZOPS** w **BECZULKACH** z Browaru »Atlantyka« słyną w całej Brazylji i przewyższają wszystkie inne piwa. — Avenida Iguaçu nr. 153 — Telefony: 791 lub 790

Podniosle chwile dla Kolonii Polskiej w São Paulo

Ks. Antoni Wasik.

cy Matki Boskiej Częstochowskiej, ks. Antoni Wasik odprawił swoją pierwszą świątę...

Zawitał jasny i słoneczny dzień 11 grudnia. O godzinie 11-ej licza na rzesza Rodaków...

Poczem, dostojni goście i wybitniejsi działacze z Kolonii Polskiej...

kwili. Dalej, Przew. ks. prob. Teofilowi Tętożewi, który niedoścignionym jest wzorem prawdziwego kapłana...

Polskie Radio-Warszawa

Dnia 19 grudnia 1938 roku. Pod koniec roku Pańskiego 1938, po prawie miesięcznej przerwie...

Telegram rusinów amerykańskich do p. Ministra J. Becka

Na ręce ministra spraw zagranicznych J. Becka wysłano z Ameryki depeszę następującej treści: 'Tysiące naszych braci Rusinów...

Tajemnica powołania Ducego

Najpoważniejszy dziennik francuski 'Czas' w 17-ą rocznicę marszu faszystów na Rzym...

Jak już było zapowiedziane w 'Ludzie', dnia 8 grudnia, księża: Antoni Wasik, Jan Piechocki...

Prezbyter asystujący księżdz Proboszcz Teofil Twórz. Reprezentant Pana Ministra i Państwo wicekonsulowie...

PREZENTY NA GWIAZDKĘ

Ubranka dla chłopców i młodzieńców w różnych kolorach, gatunkach i rozmiarach...

Wiadomości z Polski

Spadek emigracji z Polski. Wskutek coraz nowych dekretów w państwach południowo-amerykańskich...

Pokłady miedzi w Tarnopolczyźnie. W okolicach Buczała odkryto w kilku miejscach pokłady miedzi...

bony w Paryżu. Z głośnia ustawionego na katedrze w pewnym momencie odezwała się przez radio...

dawało stale w czwartki zaczynać od 24. XI. o godz. 20.45. Przewinięcia popelnione przy wywozie majątku w Polsce...

dzili, wychowali, nauczyli pracować i gdzie pragnęli umrzeć. Z początku uciekli do Anglii...

Pogłoski dokoła generała Sosnkowskiego. W związku z przeniesieniem gen. Kazimierza Sosnkowskiego...

Najstarszy mieszkanie Wilenszczyzny pamięta dobrze oba powstania. Na terenie woj. wilńskiego mieszka 19 osób...

Wskutek coraz nowych dekretów w państwach południowo-amerykańskich, utrudniających imigrację...

Wskutek coraz nowych dekretów w państwach południowo-amerykańskich, utrudniających imigrację...

Wskutek coraz nowych dekretów w państwach południowo-amerykańskich, utrudniających imigrację...

Odkrycie wielkiej groty gipsowej pod Czortkowem. We wsi Uhrynii, odkryto niedawno groty gipsową...

ISKIERKI Z POLSKI. DO SENATU powołał P. Prezydent m. in. kilku byłych lub obecnych ministrów...

Wskutek coraz nowych dekretów w państwach południowo-amerykańskich, utrudniających imigrację...

Wskutek coraz nowych dekretów w państwach południowo-amerykańskich, utrudniających imigrację...

Wskutek coraz nowych dekretów w państwach południowo-amerykańskich, utrudniających imigrację...